

ZAKON O STOČARSTVU -prečišćeni tekst-

("Sl. glasnik RS", br. 41/2009, 93/2012 i 14/2016)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređenja

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: ciljevi u stočarstvu; subjekti u stočarstvu i njihovi organizacioni oblici; odgajivački ciljevi i sprovođenje odgajivačkih programa; kontrola produktivnosti i očuvanje osobina domaćih životinja; gajenje domaćih životinja; gajenje pčela; akvakultura; gajenje divljači; očuvanje genetskih rezervi domaćih životinja i biološke raznovrsnosti u stočarstvu; proizvodi ribarstva; primarna proizvodnja hrane za domaće životinje i proizvodi životinjskog porekla; promet priplodnim materijalom, kao i druga pitanja od značaja za stočarstvo.

Odredbe ovog zakona odnose se na sledeće životinje: goveda; bivole; ovce; koze; konje; magarce; svinje; živinu; krznašice; kuniće; pčele; gajenu divljač; ribe i druge vodene organizme, kao i druge životinje koje mogu da se gaje (u daljem tekstu: domaće životinje).

Značenje pojedinih izraza

Član 2

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) *akvakultura* jeste gajenje riba i drugih vodenih organizama (u daljem tekstu: riba) u objektima za akvakulturu;
- 2) *gajenje divljači* podrazumeva gajenje divljači u objektima i ograđenim prostorima u cilju proizvodnje mesa i naseljavanja lovišta;
- 3) *autohtone rase domaćih životinja* jesu rase koje su nastale na području Republike Srbije;
- 4) *banka gena* jeste kontrolisano gajenje domaćih životinja, odnosno čuvanje genetskog materijala u cilju očuvanja biološke raznovrsnosti domaćih životinja;
- 5) *biološka raznovrsnost* u stočarstvu jeste deo ukupne raznovrsnosti živih organizama koja se odnosi na stočarstvo;

- 6) *biotehnologija* u stočarstvu podrazumeva sve dozvoljene biotehnološke metode, odnosno postupke pri gajenju domaćih životinja;
- 7) *biološki i genetski testovi* jesu postupci za utvrđivanje učestalosti određenih gena i izvode se u skladu sa propisima, kao i odgajivačkim programima;
- 8) *vlasnik domaćih životinja* jeste pravno ili fizičko lice u čijem je vlasništvu domaća životinja;
- 9) *veštačko osemenjavanje* je pravovremeno, instrumentalno unošenje semena za veštačko osemenjavanje u ženske polne organe u cilju oplodjenja i obavlja se kao stručni postupak u stočarstvu;
- 10) *vrsta domaće životinje* obuhvata sve životinje istog roda koje su slične ili sličnih morfoloških i fizioloških osobina i koje međusobno parene daju neograničeno plodno potomstvo;
- 11) *gajenje domaćih životinja* jeste skup genetskih i zootehničkih postupaka u cilju ispoljavanja proizvodnog potencijala životinja;
- 12) *genetska rezerva domaćih životinja* jeste minimalan broj životinja oba pola, doza semena za veštačko osemenjavanje, jajnih ćelija, embriona ili somatskih ćelija, koji moraju biti na zalihama u skladu sa odgajivačkim programom;
- 13) *genetska varijabilnost* jeste raznovrsnost gena unutar populacije;
- 14) *genetski materijal* obuhvata priplodne životinje oba pola, seme za veštačko osemenjavanje, jajne ćelije, embrione ili somatske ćelije;
- 15) *glavna matična evidencija* jeste odgovarajuća evidencija, datoteka, elektronski ili drugi pisani dokument u kome su upisana kvalitetna priplodna grla po vrstama i rasama koja ispunjavaju uslove propisane glavnim odgajivačkim programom i pri upisu u ovu evidenciju dobijaju glavni matični broj;
- 16) *dobra odgajivačka praksa* jeste gajenje domaćih životinja na način koji omogućava dobrobit životinja, očuvanje plodnosti zemljišta uz uvažavanje prirodnih karakteristika poljoprivrednog područja, u skladu sa načelima trajnog razvoja, kao i dobijanje zdravstveno bezbednih stočarskih proizvoda;
- 17) *ekološki normativ* jeste dozvoljeno prisustvo domaćih životinja na određenom području pri njihovom gajenju, u cilju zaštite životne sredine;
- 18) *etološki normativ* podrazumeva ispunjavanje minimuma uslova domaćim životinjama radi omogućavanja njihove dobrobiti i karakterističnog ponašanja;
- 19) *zootehnički dokumenti* jesu isprave o priplodnom materijalu koje izdaje glavna odgajivačka organizacija u skladu sa glavnim odgajivačkim programom;
- 20) *zoohigijenski normativ* podrazumeva ispunjavanje minimuma uslova za gajenje domaćih životinja;
- 20a) *izvođač veštačkog osemenjavanja* je svako pravno lice ili preduzetnik koji ima zaposlenog najmanje jednog veterinara sa važećom licencom ili rešenjem o produženju licence;
- 21) *kontrolisano razmnožavanje domaćih životinja* jeste osemenjavanje semenom za veštačko osemenjavanje kvalitetnih muških priplodnih grla i presađivanje oplodene jajne ćelije, prirodno parenje kvalitetnim, odnosno odabranim muškim priplodnim grlima, prirodno i veštačko leženje živine i prirodno i veštačko osemenjavanje pčela;
- 22) *linija domaćih životinja* jeste grupa srodnih domaćih životinja unutar rase koja se po svojim osobinama ističe u odnosu na ostale domaće životinje iste rase;
- 23) *matična evidencija* jeste knjiga, datoteka, elektronski ili drugi pisani dokument u koji se upisuju kvalitetna priplodna i priplodna grla, radi prikupljanja podataka o poreklu, proizvodnim i drugim osobinama;
- 24) *matica riba* jeste polno zrela riba, bez obzira na pol;

- 25) *obeležavanje domaćih životinja* jeste postupak označavanja domaćih životinja na trajan način, radi identifikacije, registracije i prikupljanje svih podataka u jedinstven informacijski sistem;
- 26) *(brisana)*
- 27) *objekat za gajenje divljači* predstavlja ograđeni prostor na poljoprivrednom ili drugom zemljištu sa pratećim objektima namenjenim za gajenje i reprodukciju divljači;
- 28) *odgajivač* je pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje je vlasnik domaće životinje, odnosno lice koje ima pravo čuvanja, gajenja, transporta i korišćenja domaće životinje;
- 29) *odgajivačka organizacija* jeste pravno lice čiji je osnovni cilj genetsko unapređenje domaće životinje sprovođenjem odgajivačkog programa;
- 30) *odgajivački program* obuhvata propisane metode i uslove za gajenje domaćih životinja određene vrste i rase;
- 31) *parenje u srodstvu* jeste parenje domaćih životinja koje imaju poznatog zajedničkog pretka;
- 32) *pedigre* jeste dokument o poreklu i proizvodnim osobinama kvalitetne priplodne domaće životinje;
- 33) *plotkinja* jeste priplodna domaća životinja ženskog pola čija se priplodna vrednost utvrđuje na osnovu prikupljenih podataka o poreklu, proizvodnim i drugim osobinama;
- 34) *područje za selekciju pčela i matica* jeste teritorija na kojoj važe posebni uslovi za držanje i gajenje pčela;
- 35) *poljoprivredno gazdinstvo* jeste proizvodna jedinica na kojoj pravna lica, preduzetnici i fizička lica obavljaju stočarsku proizvodnju;
- 35a) *primarna proizvodnja hrane za domaće životinje* jeste proces jednostavne fizičke obrade primarnih poljoprivrednih proizvoda biljnog porekla koji se obavlja na poljoprivrednom gazdinstvu i obuhvata čišćenje, pakovanje, skladištenje, prirodno sušenje, siliranje, mešanje primarnih poljoprivrednih proizvoda za spravljanje hrane za domaće životinje i svako drugo rukovanje primarnim poljoprivrednim proizvodima radi proizvodnje hrane za domaće životinje, uključujući i prevoz od mesta proizvodnje do objekta na sopstvenom poljoprivrednom gazdinstvu;
- 36) *priplodni materijal* jesu domaće životinje, jaja za leženje, seme za veštačko osemenjavanje domaćih životinja, jajne ćelije i embrioni, kao i matičnjaci pčela;
- 37) *priplodnjak* jeste ocenjena i odabrana domaća životinja muškog pola koja ispunjava propisane uslove iz odgajivačkog programa;
- 38) *provenijenca* jeste trgovačko ime za priplodnu živinu koju je selekcioner držao u zatvorenom jatru i vršio selekciju tokom pet generacija. Krajnji hibrid takođe ima to ime;
- 38a) *proizvodi ribarstva* jesu svi proizvodi obuhvaćeni glavom tri i tarifnim brojevima 1604 i 1605 u skladu sa propisom kojim se uređuje usklađivanje nomenklature carinske tarife;
- 39) *promet proizvoda životinjskog porekla* jeste uvoz, izvoz, tranzit, skladištenje, prodaja, kupovina ili bilo kakav prenos tih proizvoda na treća lica;
- 40) *pčelinja matica* jeste jedina reproduktivno sposobna ženka u pčelinjoj zajednici;
- 41) *pčelinje društvo* jesu medonosne pčele, matica i trutovi smešteni u košnici sa pripadajućim saćem tokom proizvodne sezone;
- 42) *pčelinjak* jeste skup pčelinjih društava smeštenih u košnicama postavljenim na slobodnom prostoru, odnosno u posebno stabilnom ili montažnom objektu, a može biti ugrađen i u vozilo za prevoz;
- 43) *pčelinja paša* jesu medonosne biljke sa kojih pčele sakupljaju nektar, polen i smolaste materije;
- 44) *rase* jesu domaće životinje iste vrste sličnih morfoloških i fizioloških osobina;

- 45) *sparivalište pčelinjih matica* jeste mesto koje odgovara biološkim zahtevima za oplodnju matica;
- 46) *testiranje domaćih životinja* jeste primena propisanih metoda i postupaka ispitivanja ispoljenosti pojedinih osobina domaćih životinja;
- 47) *transgene životinje* jesu životinje kod kojih je trajno promenjen njihov genom dodavanjem, oduzimanjem ili zamenom određenih gena, odnosno delova DNK;
- 48) *uverenje o poreklu* jeste dokument o poznatom poreklu priplodne domaće životinje;
- 49) *uvoz priplodnog materijala* jeste svako unošenje kvalitetnih priplodnih domaćih životinja, jaja za leženje, semena za veštačko osemenjavanje domaćih životinja, jajnih ćelija i embriona, u cilju sprovođenja odgajivačkog programa na teritoriji Republike Srbije, osim uvoza radi tranzita, kao i privremenog uvoza priplodnih životinja radi takmičenja, izložbi i dr.;
- 50) *uporedni test (kontrolno testiranje)* jeste odabrani način upoređivanja nekih osobina različitih rasa, sojeva, linija, meleza ili hibrida domaćih životinja, hrane, dodataka hrani, opreme i dr.;
- 51) *uslovno grlo* jeste propisana jedinica za poređenje među vrstama i kategorijama domaćih životinja;
- 51a) *farma divljači* jeste ograđeni ili zatvoreni objekat u kojem se gaji posebnom tehnologijom jedna vrsta divljači radi prometa proizvodima životinjskog porekla, dalje reprodukcije;
- 52) *hibrid* je individua dobijena ukrštanjem domaćih životinja različitih vrsta, rasa ili linija.

Ciljevi u stočarstvu

Član 3

Ciljevi u stočarstvu jesu:

- 1) poboljšanje, odnosno očuvanje osobina domaćih životinja vodeći računa o njihovoj vitalnosti;
- 2) očuvanje genetske varijabilnosti i biološke raznovrsnosti u stočarstvu;
- 3) očuvanje poljoprivrednih površina u njihovoj upotrebi shodno nameni;
- 4) proizvodnja dovoljnih količina kvalitetnih stočarskih proizvoda;
- 5) obezbeđivanje odgovarajuće ishrane za svaku vrstu domaćih životinja;
- 6) sprovođenje organske proizvodnje u stočarstvu;
- 7) očuvanje autohtonih rasa domaćih životinja;
- 8) sprečavanje negativnih posledica gajenja domaćih životinja u srodstvu;
- 9) sprovođenje zoohigijenskih i etoloških normativa u gajenju domaćih životinja;
- 10) gajenje domaćih životinja uz poštovanje ekoloških normativa;
- 11) ostvarivanje prava i dužnosti subjekata u stočarstvu;
- 12) izvođenje stručnih zootehničkih poslova;
- 13) primena rezultata naučnoistraživačkog, stručnog, obrazovnog i savetodavnog rada u stočarstvu;
- 14) identifikacija, obeležavanje i registracija domaćih životinja;
- 15) korišćenje informacionih sistema u stočarstvu;
- 16) uređenje prometa proizvodima životinjskog porekla.

Ciljevi u stočarstvu iz stava 1. ovog člana ostvaruju se sprovođenjem odgajivačkih programa, kao i obavljanjem drugih poslova u stočarstvu, u skladu sa ovim zakonom.

Načelo nediskriminacije

Član 4

Uređivanje odnosa u oblasti stočarstva zasniva se na načelu nediskriminacije - upis u glavnu matičnu evidenciju domaćih životinja omogućiti za svaku domaću životinju koja ispunjava uslove za upis, na zahtev odgajivača, odnosno vlasnika domaće životinje. Svaki odgajivač ima pravo da postane član osnovne odgajivačke organizacije, odnosno da učestvuje u sprovođenju odgajivačkog programa, ako gaji priplodne domaće životinje na području rada osnovne odgajivačke organizacije i ako je saglasan da učestvuje u realizaciji odgajivačkog programa.

II SUBJEKTI U STOČARSTVU I NJIHOVI ORGANIZACIONI OBLICI

Vrste subjekata

Član 5

Obavljanje poslova u stočarstvu na teritoriji Republike Srbije, u okviru svojih ovlašćenja, obezbeđuju Republika Srbija preko ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo), odgajivači, odgajivačke organizacije i organizacije sa posebnim ovlašćenjima, kao i drugi subjekti u stočarstvu.

Pravni položaj subjekata koji obavljaju poslove u stočarstvu

Član 6

Poslove u stočarstvu može da obavlja pravno lice koje je registrovano u Registru privrednih subjekata, odnosno u drugom odgovarajućem registru propisanom zakonom i koje je upisano u Registar odgajivačkih organizacija i organizacija sa posebnim ovlašćenjima (u daljem tekstu: Registar).

Pravno lice iz stava 1. ovog člana osniva se kao:

- 1) osnovna odgajivačka organizacija;
- 2) regionalna odgajivačka organizacija;
- 3) glavna odgajivačka organizacija;
- 4) organizacija sa posebnim ovlašćenjima.

Pravna lica iz stava 1. ovog člana registruju se u Registar privrednih subjekata u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana upisuje se u Registar ako ispunjava uslove u pogledu stručnog kadra, prostorija (objekat) i odgovarajuće opreme.

Ministar nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: ministar) propisuje uslove u pogledu objekata i odgovarajuće opreme iz stava 4. ovog člana.

Ministar utvrđuje ispunjenost uslova iz st. 4. i 5. ovog člana rešenjem.

Rešenje ministra iz stava 6. ovog člana je konačno i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

1. Odgajivačke organizacije

1) Osnovna odgajivačka organizacija

Član 7

Osnovna odgajivačka organizacija dužna je da izradi i sprovodi osnovni odgajivački program.

U sprovođenju odgajivačkog programa iz stava 1. ovog člana, osnovna odgajivačka organizacija naročito:

- 1) učestvuje u odabiranju domaćih životinja;

1a) vrši obeležavanje domaćih životinja;

2) vodi osnovnu matičnu evidenciju i podatke dostavlja regionalnoj odgajivačkoj organizaciji i glavnoj odgajivačkoj organizaciji;

3) vrši kontrolu proizvodnih sposobnosti domaćih životinja nad najmanjim brojem domaćih životinja koji omogućava pravilno izvođenje odgajivačkog programa.

Osnovna odgajivačka organizacija poslove iz st. 1. i 2. ovog člana može da obavlja ako ima:

1) u radnom odnosu na neodređeno vreme na poslovima gajenja domaćih životinja najmanje jedno lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno koje je steklo obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine iz oblasti stočarstva ili zootehnike, odnosno na studijama prvog stepena (osnovne akademske studije, osnovne strukovne studije), odnosno na studijama u trajanju do tri godine iz oblasti stočarstva ili zootehnike;

2) odgovarajuću opremu.

2) Regionalna odgajivačka organizacija

Član 8

Regionalna odgajivačka organizacija sprovodi glavni odgajivački program na svojoj teritoriji, po dobijanju saglasnosti glavne odgajivačke organizacije.

U sprovođenju odgajivačkog programa iz stava 1. ovog člana, regionalna odgajivačka organizacija naročito:

1) (*brisana*)

2) vrši odabiranje domaćih životinja i širi njihov genetski napredak;

tač. 3) i 4) (*brisane*)

5) obrađuje podatke iz osnovne matične evidencije dobijene od osnovne odgajivačke organizacije i dostavlja ih glavnoj odgajivačkoj organizaciji;

6) vrši linearnu ocenu i superkontrolu mlečnosti radi sprovođenja odgajivačkog programa.

Regionalna odgajivačka organizacija može da obavlja poslove iz stava 2. ovog člana ako ima:

1) u radnom odnosu na neodređeno vreme na poslovima selekcije domaćih životinja odgovarajući broj stručnjaka, a najmanje dva lica koja imaju stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno koja su stekla obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine iz oblasti stočarstva ili zootehnike, od kojih jedan sa položenim stručnim ispitom i radnim iskustvom od najmanje dve godine na poslovima selekcije domaćih životinja;

2) odgovarajuću opremu.

3) Glavna odgajivačka organizacija

Član 9

Glavna odgajivačka organizacija dužna je da izradi i sprovodi glavni odgajivački program, koji rešenjem prihvata Ministarstvo.

Pri sprovođenju glavnog odgajivačkog programa iz stava 1. ovog člana, glavna odgajivačka organizacija, u zavisnosti od vrste, odnosno rase domaćih životinja, naročito:

- 1) vodi glavnu matičnu evidenciju po vrstama, odnosno rasama domaćih životinja na teritoriji Republike Srbije;
- 2) izdaje pedigre i uverenje o poreklu i druge zootehničke dokumente i vodi evidenciju o njima;
- 3) vrši procenu priplodne vrednosti i rangiranje domaćih životinja;
- tač. 4) i 5) (*brisane*)
- 6) daje saglasnost za korišćenje i distribuciju semena za veštačko osemenjavanje kvalitetnih priplodnjaka;
- 7) izrađuje plan korišćenja kvalitetnih priplodnih pčelinjih matica majki;
- 8) vodi evidenciju odgajivačkih organizacija i organizacija sa posebnim ovlašćenjima koje sprovode glavni odgajivački program;
- 9) vodi evidenciju odgajivača kvalitetnih priplodnih domaćih životinja;
- 10) predlaže priznavanje novostvorenih rasa, linija i hibrida domaćih životinja;
- 11) izrađuje stručna uputstva za sprovođenje glavnog odgajivačkog programa;
- 12) kontroliše rad na sprovođenju odgajivačkog programa osnovne i regionalne odgajivačke organizacije i organizacija sa posebnim ovlašćenjima koje sprovode glavni odgajivački program.

Glavna odgajivačka organizacija poslove iz st. 1. i 2. ovog člana može da obavlja ako ima:

- 1) potreban broj stručnjaka, a najmanje dva doktora biotehničkih nauka - oblast zootehničkih nauka, sa naučnim ili nastavnim zvanjem, od kojih jedan sa rezultatima naučno-stručnog rada i radnim iskustvom u oblasti odgajivanja i selekcije od najmanje pet godina, po vrstama domaćih životinja;
- 2) u radnom odnosu na neodređeno vreme najmanje po jedno lice za vođenje glavne matične evidencije za svaku vrstu ili rasu domaćih životinja, koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno koje je steklo obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine iz oblasti stočarstva ili zootehlike;
- 3) odgovarajuću opremu.

2. Organizacije sa posebnim ovlašćenjima

Član 10

Organizacije sa posebnim ovlašćenjima jesu:

- 1) centar za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje;
- 2) testna stanica;
- 3) laboratorija za ispitivanje kvaliteta sirovog mleka;
- 4) laboratorija za molekularno-genetske testove;
- 5) organizacija za sakupljanje, dobijanje i presađivanje embriona;
- 6) centar za selekciju pčelinjih matica;
- 7) inkubatorska stanica;
- 8) odgajivalište matica riba, mlađi i oplođene ikre;
- 9) distributivni centar za promet reproduktivnog materijala.

Organizacija iz stava 1. tačka 1) ovog člana gaji potreban broj priplodnjaka za dobijanje i promet semena za veštačko osemenjavanje radi sprovođenja glavnog odgajivačkog programa.

Organizacija iz stava 1. tačka 2) ovog člana vrši kontrolu proizvodnih sposobnosti domaćih životinja radi sprovođenja odgajivačkog programa i druga testiranja, u skladu sa ovim zakonom.

Organizacija iz stava 1. tačka 3) ovog člana vrši ispitivanja kvaliteta sirovog mleka domaćih životinja radi sprovođenja odgajivačkog programa.

Organizacija iz stava 1. tačka 4) ovog člana vrši molekularno-genetske testove radi sprovođenja odgajivačkog programa.

Organizacija iz stava 1. tačka 5) ovog člana vrši poslove sabiranja, dobijanja i presađivanja embriona radi sprovođenja odgajivačkog programa.

Organizacija iz stava 1. tačka 6) ovog člana vrši merenje, testiranje, ocenjivanje osobina i kontrolisanu oplodnju matica majki za potrebe selekcijskog programa iz pčelarstva, kao i gajenje i promet priplodnog materijala pčela, u skladu sa odgajivačkim programom za ovu vrstu priplodnih domaćih životinja.

Organizacija iz stava 1. tačka 7) ovog člana vrši proizvodnju živine u inkubatoru radi sprovođenja odgajivačkog programa.

Organizacija iz stava 1. tačka 8) ovog člana vrši gajenje i promet priplodnog materijala, u skladu sa odgajivačkim programom za ovu vrstu i rasu domaćih životinja.

Organizacija iz stava 1. tačka 9) ovog člana vrši skladištenje i promet semena za veštačko osemenjavanje domaćih životinja radi sprovođenja odgajivačkog programa.

Organizacije sa posebnim ovlašćenjima sprovode poslove predviđene glavnim odgajivačkim programom po dobijanju saglasnosti glavne odgajivačke organizacije.

Organizacije iz stava 1. tač. 2) do 9) ovog člana obavljaju poslove iz st. 3. do 10. ovog člana ako ispunjavaju uslove u pogledu stručnog kadra, objekata i opreme.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu stručnog kadra iz stava 12. ovog člana.

3. Naučno-stručni savet za stočarstvo

Osnivanje Naučno-stručnog saveta za stočarstvo

Član 11

Radi razmatranja stručnih pitanja, davanja stručnih mišljenja i učešća u realizaciji projektnih zadataka u oblasti stočarstva, ministar, u skladu sa propisima kojima se uređuje državna uprava, rešenjem osniva posebnu radnu grupu - Naučno-stručni savet za stočarstvo (u daljem tekstu: Naučno-stručni savet).

Poslovi Naučno-stručnog saveta

Član 12

Naučno-stručni savet razmatra stručna pitanja, daje stručna mišljenja i učestvuje u realizaciji projektnih zadataka u vezi sa:

- 1) propisima kojima se uređuje oblast stočarstva;
- 2) donošenjem odgajivačkih programa;
- 3) godišnjim izveštajima o radu odgajivačkih organizacija na sprovođenju odgajivačkih programa;
- 4) uvozom kvalitetnih priplodnih domaćih životinja i genetskog materijala i njihovom uvođenju u odgajivačke programe;
- 5) uvođenjem novih metoda za procenu priplodne vrednosti i ocenjivanje priplodnih domaćih životinja;
- 6) predlozima dugoročnih razvojnih programa iz oblasti stočarstva;
- 7) predlozima mera poljoprivredne politike iz oblasti stočarstva;

- 8) Listom autohtonih rasa domaćih životinja i ugroženih autohtonih rasa;
- 9) predlozima za priznavanje novostvorenih rasa i hibrida domaćih životinja;
- 10) drugim značajnim pitanjima iz oblasti stočarstva.

III REGISTAR

Upis u Registar

Član 13

Upis u Registar vrši se na osnovu zahteva koji pravno lice podnosi Ministarstvu i rešenja ministra o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova u stočarstvu.

Ministar donosi rešenje iz stava 1. ovog člana u roku od dva meseca od dana podnošenja zahteva za upis u Registar.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana utvrđuje se oblast rada u stočarstvu po vrstama domaćih životinja.

Rešenje iz stava 1. ovog člana izdaje se na period od pet godina i može se obnoviti. Zahtev za obnovu rešenja podnosi se najmanje šest meseci pre isteka roka važenja rešenja.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana dužno je da obavesti Ministarstvo o svakoj promeni podataka koji se odnose na upis u Registar.

Ministar propisuje sadržinu i obrazac zahteva iz stava 1. ovog člana.

Sadržina i način vođenja Registra

Član 14

Podaci iz Registra su javni.

Registar se vodi u elektronskoj formi i može se povezivati sa drugim bazama i registrima koje vodi Ministarstvo.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra.

Brisanje iz Registra

Član 15

Pravno lice briše se iz Registra ako:

- 1) donese odluku o prestanku obavljanja određene delatnosti za koju je upisano u Registar;
- 2) prestane da ispunjava propisane uslove;
- 3) ne sprovodi odgajivački program;
- 4) po isteku roka iz člana 13. stav 4. ovog zakona, nije izdato novo rešenje.

Brisanje iz Registra vrši se na osnovu rešenja koje donosi ministar.

Ministar donosi rešenje o brisanju iz Registra u roku od dva meseca od dana ispunjenja uslova za brisanje iz Registra.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

IV ODGAJIVAČKI CILJEVI I SPROVOĐENJE ODGAJIVAČKIH PROGRAMA

Odgajivački ciljevi

Član 16

Odgajivački ciljevi u stočarstvu utvrđuju se odgajivačkim programom.

Osnovni odgajivački ciljevi su povećanje produktivnosti domaćih životinja, izmena i poboljšanje rasnog sastava, kao i sprečavanje smanjenja brojnog stanja domaćih životinja.

Mere sprovođenja ciljeva iz odgajivačkog programa

Član 17

Mere sprovođenja ciljeva iz odgajivačkog programa su:

- 1) kontrola produktivnosti priplodnih i kvalitetnih priplodnih domaćih životinja;
- 2) odabiranje i proizvodnja priplodnih i kvalitetnih priplodnih domaćih životinja;
- 3) proizvodnja kvalitetne hrane za domaće životinje;
- 4) odabiranje i korišćenje kvalitetnih muških i ženskih priplodnih domaćih životinja za proizvodnju;
- 5) ispitivanje prenošenja osobina na potomstvo kvalitetnih priplodnih domaćih životinja;
- 6) (*brisana*)
- 7) vođenje matične evidencije domaćih životinja;
- 8) proizvodnja i uvođenje u proizvodnju drugih rasa i novostvorenih rasa i hibrida domaćih životinja;
- 9) druge odgajivačke i zootehničke mere.

Dugoročni program mera za sprovođenje odgajivačkog programa

Član 18

Mere iz člana 17. ovog zakona utvrđuju se Dugoročnim programom mera za sprovođenje odgajivačkog programa koji donosi Vlada za period od pet godina.

Program iz stava 1. ovog člana sadrži mere odabiranja i korišćenja kvalitetnih priplodnih domaćih životinja, uvođenja u proizvodnju i širenja drugih novostvorenih rasa i hibrida domaćih životinja, ispitivanja prenošenja osobina na potomstvo, kontrole produktivnosti priplodnih i kvalitetnih priplodnih domaćih životinja i kontrolisanog razmnožavanja domaćih životinja po vrstama i rasama u Republici Srbiji, kao i visinu i izvore sredstava za sprovođenje programa.

Godišnji program mera za sprovođenje odgajivačkog programa

Član 19

Za sprovođenje Dugoročnog programa mera za sprovođenje odgajivačkog programa Vlada donosi Godišnji program mera za sprovođenje odgajivačkog programa koji sadrži obim i vrstu mera za pojedine vrste domaćih životinja, obim sredstava za sprovođenje mera, kao i način raspodele sredstava.

Glavni odgajivački program

Član 20

Glavnim odgajivačkim programom utvrđuju se odgajivački ciljevi, veličina populacije, odgajivačke metode i selekcijski program, program banke gena, razvojni i istraživački zadaci za potrebe povećanja efikasnosti izvođenja programa i uslovi za uspješnije gajenje domaćih životinja.

Glavnim odgajivačkim programom obezbeđuje se širenje genetskog napretka i poboljšanje kvaliteta stočarskih proizvoda, u skladu sa zootehničkim standardima.

Za svaku vrstu, odnosno rasu domaćih životinja koje su od značaja za stočarstvo donosi se glavni odgajivački program.

Uslovi koje mora da ispunjava glavni odgajivački program

Član 21

Glavni odgajivački program donosi glavna odgajivačka organizacija.

Odgajivački program iz stava 1. ovog člana mora da ispunjava sledeće uslove:

- 1) da definiše naziv rase i rasne karakteristike za rase uključene u odgajivački program;
- 2) da definiše odgajivačke ciljeve, koji u slučaju ustanovljavanja glavne matične evidencije za novu rasu uključuju detaljne uslove za ustanovljavanje nove rase;
- 3) da je u funkciji unapređenja stočarstva tako da se njegovim sprovođenjem postižu odgajivački ciljevi i da je obezbeđena kontrola proizvodnih osobina, radne sposobnosti, kao i drugih osobina domaćih životinja;
- 4) da je obezbeđena dovoljno velika populacija domaćih životinja za unapređenje rase u skladu sa njim, odnosno očuvanje rase gde se to smatra neophodnim;
- 5) da su obezbeđeni odgovarajući organizaciono-tehnički uslovi za njegovo sprovođenje;
- 6) da se primenjuju odgovarajuće metode i načini za utvrđivanje porekla priplodnih domaćih životinja i izrade pedigrea;
- 7) da je obezbeđen sistem identifikacije i registracije domaćih životinja uključenih u odgajivački program;
- 8) da je obezbeđeno vođenje propisane dokumentacije;
- 9) da je obezbeđeno očuvanje genetske varijabilnosti i biološke raznovrsnosti u stočarstvu;
- 10) da je obezbeđeno sprečavanje neplanskog parenja u srodstvu;
- 11) da su obezbeđene genetske rezerve;
- 12) da je obezbeđen sistem unutrašnje kontrole rada nad poslovima u izvođenju odgajivačkog programa;
- 13) da predvidi podelu glavne matične evidencije, ukoliko postoje različiti uslovi za upis domaćih životinja ili ukoliko postoje različite procedure za klasiranje priplodnih domaćih životinja u glavnoj matičnoj evidenciji.

Selekcijski program

Član 22

Selekcijskim programom utvrđuje se način ispitivanja proizvodnih sposobnosti, ocenjivanja i odabiranja priplodnih domaćih životinja, plan korišćenja priplodnih domaćih životinja radi ostvarivanja odgajivačkih ciljeva, kao i metode za procenu priplodne vrednosti priplodnih domaćih životinja.

Osnovni odgajivački program

Član 23

Osnovna odgajivačka organizacija donosi osnovni odgajivački program koji mora biti u skladu sa glavnim odgajivačkim programom.

Usklađenost osnovnog odgajivačkog programa sa glavnim odgajivačkim programom utvrđuje glavna odgajivačka organizacija.

Kontrola sprovođenja odgajivačkog programa

Član 24

Kontrolu sprovođenja odgajivačkog programa vrši Ministarstvo.

Pri vršenju kontrole iz stava 1. ovog člana Ministarstvo može zahtevati od odgajivačke organizacije objašnjenja i podatke potrebne za sprovođenje odgajivačkog programa i ima pravo uvida u dokumentaciju koja se odnosi na odgajivački program.

Glavna odgajivačka organizacije dužna je da Ministarstvu dostavi izveštaj o sprovođenju glavnog odgajivačkog programa za proteklu kalendarsku godinu, najkasnije do isteka prvog tromesečja tekuće godine.

V KONTROLA PRODUKTIVNOSTI I OČUVANJE OSOBINA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

Priplodne i kvalitetne priplodne domaće životinje i uvođenje u priplod domaćih životinja

Član 25

Priplodnim domaćim životinjama, u smislu ovog zakona, smatraju se zdrave domaće životinje namenjene za dalju reprodukciju.

Kvalitetnim priplodnim domaćim životinjama, u smislu ovog zakona, smatraju se domaće životinje koje ispunjavaju propisane uslove u pogledu porekla, eksterijera, rasnih i proizvodnih osobina, i to:

1) ženska priplodna grla (plotkinje) koja su pod stalnom kontrolom proizvodnih sposobnosti, imaju poznata oba roditelja i upisana su u glavnu matičnu evidenciju domaćih životinja;

2) muška priplodna grla (priplodnjaci) koja potiču od ispitanih roditelja sa pozitivnim rezultatima ispitivanja, a koja su ispitivanjem proizvodnih sposobnosti dala pozitivne rezultate, kao i muška priplodna grla koja potiču od ispitanih roditelja sa pozitivnim rezultatima ispitivanja, a nalaze se u postupku ispitivanja i upisana su u glavnu matičnu evidenciju domaćih životinja.

Priplodna živina potiče od jaja čistih rasa i dedovskih matičnih jata.

Kvalitetne priplodne pčelinje matice potiču od pčela čiste rase i moraju imati podatke o najmanje dve generacije ženskih predaka umatičene matice majke.

Uvođenje u priplod domaćih životinja vrši odgajivač.

Priplodne domaće životinje i kvalitetne priplodne domaće životinje moraju da ispunjavaju uslove za uvođenje u priplod koje propisuje ministar.

Poreklo kvalitetnih priplodnih domaćih životinja

Član 26

Svaka kvalitetna priplodna domaća životinja, odnosno drugi priplodni materijal mora imati poznato poreklo.

Poznato poreklo kvalitetne priplodne domaće životinje i drugog priplodnog materijala utvrđuje glavna odgajivačka organizacija.

Poreklo ženskih kvalitetnih priplodnih domaćih životinja može biti puno, odnosno nepotpuno poreklo.

Poreklo muških kvalitetnih priplodnih domaćih životinja može biti puno.

Punim poreklom kvalitetne priplodne domaće životinje, u smislu ovog zakona, smatra se ako su poznate dve ili više generacija predaka, u zavisnosti od uslova predviđenih glavnom matičnom evidencijom.

Nepotpunim poreklom kvalitetne priplodne domaće životinje, u smislu ovog zakona, smatra se ako se ne mogu utvrditi svi preci, na način utvrđen u stavu 5. ovog člana.

Minimalni udeo poznatog porekla u tom slučaju je poznato poreklo jednog od roditelja.

Ministar propisuje uslove za ispunjavanje punog ili nepotpunog porekla kvalitetnih priplodnih domaćih životinja iz st. 5. i 6. ovog člana, kao i metode i način za utvrđivanje i proveru porekla.

Vrste, upis i sadržina matične evidencije i registra

Član 27

Domaće životinje mogu da se upišu u matičnu evidenciju, odnosno u registar, i to:

- 1) glavnu matičnu evidenciju domaćih životinja;
- 2) matičnu evidenciju autohtonih rasa domaćih životinja o poreklu rase;
- 3) registar matičnih jata živine;
- 4) registar matica pčela poznatog porekla.

Matična evidencija, odnosno registar sadrži naročito podatke o:

- 1) vrsti, rasi i poreklu domaćih životinja;
- 2) identifikaciji grla;
- 3) datumu rođenja domaćih životinja;
- 4) imenu i prezimenu, odnosno nazivu odgajivača i adresi, odnosno sedištu odgajivača.

Matičnu evidenciju, odnosno registar iz stava 1. ovog člana vodi glavna odgajivačka organizacija.

Ministar bliže propisuje uslove za upis domaćih životinja u matičnu evidenciju, odnosno u registar, sadržinu i način vođenja matične evidencije, odnosno registra, kao i uslove koje treba ispuniti prilikom vođenja matične evidencije, odnosno registra.

Kontrola proizvodnih sposobnosti i procena priplodne vrednosti domaćih životinja

Član 28

Kontrola proizvodnih sposobnosti i procena priplodne vrednosti domaćih životinja vrši se na način i metodama koje su određene glavnim odgajivačkim programom.

Rezultati procenjene priplodne vrednosti domaćih životinja koriste se za razvrstavanje kvalitetnih priplodnih domaćih životinja u klase.

Kontrola proizvodnih sposobnosti i metode za procenu priplodne vrednosti domaćih životinja moraju biti u skladu sa međunarodno priznatim postupcima i metodama.

O kontroli proizvodnih sposobnosti i drugih osobina domaćih životinja odgajivačka organizacija i organizacija sa posebnim ovlašćenjima vode zbirku podataka.

Ministar propisuje način vršenja kontrole proizvodnih sposobnosti domaćih životinja, metode za procenu priplodne vrednosti domaćih životinja, kao i sadržinu i način vođenja zbirke podataka iz stava 4. ovog člana.

Obaveštavanje odgajivača o rezultatima kontrole proizvodnih sposobnosti i procene priplodne vrednosti domaćih životinja

Član 29

Osnovna odgajivačka organizacija dužna je da odgajivaču daje rezultate kontrole proizvodnih sposobnosti priplodnih domaćih životinja i procene priplodne vrednosti domaćih životinja u obimu, roku i na način koji je utvrđen odgajivačkim programom.

Razvrstavanje kvalitetnih priplodnih domaćih životinja u klase

Član 30

Svaka kvalitetna priplodna domaća životinja mora biti ocenjena i razvrstana u klase radi sprovođenja selekcijskog programa i gajenja.

Ocenjivanje i razvrstavanje kvalitetnih priplodnih domaćih životinja u klase vrši odgajivačka organizacija.

Ministar propisuje postupak i način ocenjivanja i razvrstavanja kvalitetnih priplodnih domaćih životinja u klase.

Priznavanje novih rasa, linija i hibrida domaćih životinja

Član 31

Nove rase, linije i hibridi domaćih životinja koje nastaju na teritoriji Republike Srbije priznaje ministar rešenjem.

Ministar propisuje uslove za priznavanje novih rasa, linija i hibrida domaćih životinja.

Testiranje novih rasa, provenijenci, linija, hibrida i uveženih kvalitetnih priplodnih domaćih životinja

Član 32

Za uključivanje novih rasa, provenijenci, linija, hibrida i uveženih kvalitetnih priplodnih domaćih životinja u glavni odgajivački program postojećih rasa mora biti sprovedena odgovarajuća provera njihovih proizvodnih sposobnosti, procena priplodne vrednosti i razvrstavanje u klase.

Proveru proizvodnih sposobnosti kvalitetnih priplodnih domaćih životinja, procenu priplodne vrednosti i razvrstavanje u klase vrši odgajivačka organizacija.

Razmnožavanje domaćih životinja

Član 33

Razmnožavanje domaćih životinja je zootehnički postupak koji se izvodi veštačkim osemenjavanjem ili prirodnim parenjem pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita životinja.

Izvođač veštačkog osemenjavanja, odnosno odgajivač dužan je da vodi evidenciju o veštačkom osmenjavanju, odnosno prirodnom parenju i da izdaje potvrdu o veštačkom osemenjavanju, odnosno o prirodnom parenju.

Ministar bliže propisuje način vođenja evidencije o veštačkom osemenjavanju, odnosno prirodnom parenju, kao i sadržinu potvrde iz stava 2. ovog člana.

Parenje u srodstvu

Član 34

Parenje u srodstvu vrši se tako da se poštuje najveći dozvoljeni koeficijent srodstva koji je određen glavnim odgajivačkim programom za svaku vrstu i rasu domaćih životinja kako bi se sprečilo smanjenje vitalnosti, sposobnosti preživljavanja, plodnosti i drugih osobina domaćih životinja u uzastopnim generacijama.

Priplodnjaci za prirodno parenje

Član 35

Priplodnjaci za prirodno parenje moraju da ispunjavaju uslove iz člana 25. stav 2. tačka 2) ovog zakona.

Odgajivač može da koristi priplodnjaka za prirodno parenje ako ima matični list priplodnjaka, pedigre i dozvolu za njegovo korišćenje izdatu od glavne odgajivačke organizacije, ako je priplodnjak upisan u glavnu matičnu evidenciju domaćih životinja i ako se za priplodnjaka vodi propisni spisak.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, kada ne postoji dovoljan broj kvalitetnih priplodnih domaćih životinja, ministar može da dozvoli korišćenje priplodnjaka i kada nisu ispunjeni propisani uslovi.

Glavnim odgajivačkim programom utvrđuju se uslovi i način korišćenja priplodnjaka, kao i period važenja dozvole za korišćenje priplodnjaka za prirodno parenje.

Zabranjeno je korišćenje za priplod muških grla koja nisu odabrana za priplod, kao i muških grla u tovu.

Priplodnjaci za proizvodnju semena za veštačko osemenjavanje

Član 36

Priplodnjaci za proizvodnju semena za veštačko osemenjavanje moraju da ispunjavaju uslove iz člana 25. stav 2. tačka 2) ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, kada je ugroženo razmnožavanje domaćih životinja, ministar može da dozvoli korišćenje priplodnjaka za proizvodnju semena za veštačko osemenjavanje i kada nisu ispunjeni propisani uslovi.

Centar za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje može da koristi za proizvodnju semena za veštačko osemenjavanje odabrane priplodnjake ako ima matični list priplodnjaka, pedigre, ako je priplodnjak upisan u glavnu matičnu evidenciju domaćih životinja i ako ima dozvolu za njegovo korišćenje izdatu od strane ministra, na predlog komisije za godišnji pregled centara za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje koju obrazuje ministar.

Glavnim odgajivačkim programom određuju se uslovi i način korišćenja priplodnjaka za proizvodnju semena za veštačko osemenjavanje.

Odabiranje priplodnjaka za proizvodnju semena za veštačko osemenjavanje vrši se po potrebi, a najmanje jedanput godišnje.

Zabranjeno je korišćenje priplodnjaka koji nisu odabrani za korišćenje u priplodu za proizvodnju semena za veštačko osemenjavanje.

Seme za veštačko osemenjavanje

Član 37

Seme za veštačko osemenjavanje domaćih životinja može se koristiti i staviti u promet ako:

- 1) je dobijeno i uskladišteno u centru za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje;
  - 2) je dobijeno od priplodnjaka koji imaju zootehnička dokumenta iz člana 36. stav 3. ovog zakona;
  - 3) je obeleženo na propisan način, da se za njega vodi evidencija o proizvodnji i da ga prati propisana dokumentacija;
  - 4) ispunjava uslove o kvalitetu propisane ovim zakonom i uslove o zdravstvenoj ispravnosti u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita životinja.
- Izuzetno od stava 1. ovog člana odgajivač može proizvoditi i koristiti seme za veštačko osemenjavanje koje ispunjava uslove iz stava 1. tač. 2) i 4) ako služi za sopstvene potrebe na poljoprivrednom gazdinstvu.

Centar za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje ne sme ometati promet semenom za veštačko osemenjavanje koje je dobijeno u drugom centru za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje, ako to seme za veštačko osemenjavanje ispunjava propisane uslove.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na seme za veštačko osemenjavanje živine, krznašica, kunića i pčela.

Ministar propisuje način obeležavanja semena za veštačko osemenjavanje, način vođenja evidencije o proizvodnji semena za veštačko osemenjavanje, kao i uslove koje mora da ispunjava seme za veštačko osemenjavanje u pogledu kvaliteta.

Veštačko osemenjavanje i upis u Registar izvođača veštačkog osemenjavanja

Član 38

Veštačko osemenjavanje može da obavlja pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: izvođač veštačkog osemenjavanja) ako je upisan u Registar izvođača veštačkog osemenjavanja, koji vodi Ministarstvo.

Veštačko osemenjavanje u svom stadiu može da obavlja i odgajivač na osnovu ugovora o saradnji sa izvođačem veštačkog osemenjavanja ako je stručno osposobljeno za izvođenje veštačkog osemnjavanja i ako poseduje srednju stručnu spremu poljoprivrednog ili veterinarskog smera, da uz saglasnost izvođača veštačkog osemenjavanja može da izvrši osemenjavanje na području naseljenih mesta sa otežanim uslovima rada za koju je odgajivač dobio saglasnost.

Stručno osposobljavanje odgajivača za veštačko osemenjavanje životinja vrši se na organizovanim obukama koje sprovodi srednja škola i visokoobrazovna ustanova iz oblasti veterinarske medicine, veterinarski institut, veterinarski specijalistički zavod, odnosno centar za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje, a prema programu koji donosi Ministarstvo i kojim se utvrđuje sadržina i način sprovođenja stručnog osposobljavanja.

Izvođač veštačkog osemenjavanja upisuje se u Registar izvođača veštačkog osemenjavanja ako ispunjava sledeće uslove:

- 1) ima odgovarajući prostor i opremu;
- 2) ima odgovarajući stručni kadar;
- 3) obavlja veštačko osemenjavanje tokom cele godine.

Ministar propisuje uslove u pogledu prostora, opreme i stručnog kadra iz stava 4. tač. 1) i 2) ovog člana.

Upis u Registar izvođača veštačkog osemenjavanja vrši se na osnovu zahteva koji izvođač veštačkog osemenjavanja podnosi Ministarstvu.

Ministar donosi rešenje o upisu u Registar izvođača veštačkog osemenjavanja u roku od dva meseca od dana podnošenja zahteva.

Rešenje ministra iz stava 7. ovog člana je konačno i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

Odredbe ovog člana ne odnose se na veštačko osemenjavanje živine, krznašica, kunića i pčela.

Sadržina i način vođenja Registra izvođača veštačkog osemenjavanja

Član 39

Podaci iz Registra izvođača veštačkog osemenjavanja su javni.

Registar izvođača veštačkog osemenjavanja vodi se u elektronskoj formi i može se povezivati sa drugim bazama i registrima koje vodi Ministarstvo.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra izvođača veštačkog osemenjavanja.

Brisanje iz Registra izvođača veštačkog osemenjavanja

Član 40

Izvođač veštačkog osemenjavanja briše se iz Registra izvođača veštačkog osemenjavanja ako:

- 1) donese odluku o prestanku obavljanja delatnosti za koju je upisan u Registar izvođača veštačkog osemenjavanja;
- 2) prestane da ispunjava propisane uslove;
- 3) ne dostavlja podatke o rezultatima veštačkog osemenjavanja centru za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje.

Brisanje iz Registra izvođača veštačkog osemenjavanja vrši se na osnovu rešenja koje donosi ministar.

Ministar donosi rešenje iz stava 2. ovog člana u roku od dva meseca od dana ispunjenja uslova za brisanje iz tog registra.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

Obaveze izvođača veštačkog osemenjavanja

Član 41

Izvođač veštačkog osemenjavanja dužan je da:

- 1) vrši veštačko osemenjavanje u skladu sa glavnim odgajivačkim programom;
- 2) koristi seme za veštačko osemenjavanje koje ispunjava propisane uslove;
- 3) ostvaruje propisane minimalne rezultate osemenjavanja;
- 4) prikuplja propisane podatke o veštačkom osemenjavanju i dostavlja ih centru za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje i glavnoj odgajivačkoj organizaciji.

Centar za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje

Član 42

U centru za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje može se držati priplodnjak koji ima pedigre, koji je upisan u glavnu matičnu evidenciju domaćih životinja i ako ima dozvolu za korišćenje priplodnjaka izdatu od strane ministra.

Radi sprovođenja glavnog odgajivačkog programa, centar za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje dužan je da:

- 1) koristi pozitivno testirane kvalitetne priplodne domaće životinje ili kvalitetne priplodne domaće životinje koje su u postupku testiranja;
- 2) vodi evidenciju o priplodnjacima, o proizvodnji i skladištenju semena za veštačko osemenjavanje, o stavljanju u promet semena za veštačko osemenjavanje, kao i da dostavlja godišnji izveštaj Ministarstvu;
- 3) prati i analizira rad izvođača veštačkog osemnjavanja na osnovu podataka o rezultatima veštačkog osemenjavanja dobijenih od njega.

Za sprovođenje glavnog odgajivačkog programa, centar za reprodukciju i veštačko osemenjavanje mora da ima u radnom odnosu na neodređeno vreme najmanje jedno lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno koje je steklo obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine iz oblasti stočarstva ili zootehnike i jednog veterinara specijalistu iz oblasti reprodukcije.

Zaštitni pojas oko centra za selekciju pčelinjih matica

Član 43

U zaštitnom pojasu oko centra za selekciju pčelinjih matica primenjuju se posebni uslovi prometa i selidbe pčela i pčelarskog priplodnog materijala radi stručne kontrole nad parenjem pčelinjih matica.

Gajenje pčela u zaštićenom pojasu oko centara za selekciju pčelinjih matica vrši se pod posebnim uslovima.

Ministar propisuje veličinu zaštitnog pojasa i posebne uslove prometa i selidbe pčela i pčelarskog priplodnog materijala, kao i posebne uslove gajenja pčela.

Jajne ćelije i embrioni

Član 44

Jajne ćelije i embrioni domaćih životinja (u daljem tekstu: jajne ćelije i embrioni) mogu se koristiti i staviti u promet ako:

- 1) su dobijeni i uskladišteni na propisan način u organizaciji za sabiranje, dobijanje i presađivanje embriona;
- 2) potiču od priplodnih domaćih životinja koje ispunjavaju uslove za dobijanje jajnih ćelija i embriona u skladu sa glavnim odgajivačkim programom;
- 3) su obeleženi na propisan način, a ako su u domaćoj životinji primaocu ona mora biti obeležena na propisan način;
- 4) ih prati uverenje o poreklu i proizvodnim sposobnostima;
- 5) odgovaraju propisanim uslovima o kvalitetu i zdravstvenim propisima;
- 6) objekti u kojima se obavlja promet ispunjavaju zootehničke uslove u skladu sa ovim zakonom i veterinarsko-sanitarne uslove u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita životinja.

Ministar bliže propisuje uslove iz stava 1. ovog člana koje mora da ispunjavaju jajne ćelije i embrioni.

Odredbe ovog člana ne odnose se na jaja za nasad živine i pčelinje matičnjake.

Genetske manipulacije i transgene domaće životinje

Član 45

Zabranjeno je menjanje nasledne osnove domaćih životinja metodama genetske manipulacije.

Izuzetno od stava 1. ovog člana može se vršiti menjanje nasledne osnove domaćih životinja metodama genetske manipulacije samo u naučnoistraživačke svrhe, u zatvorenom i za tu svrhu opremljenom objektu, uz dozvolu koju izdaje ministar.

Komercijalna upotreba transgenih domaćih životinja vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuju genetički modifikovani organizmi.

Molekularno-genetski testovi

Član 46

Molekularno-genetski testovi koriste se za sakupljanje informacija o kvalitetnim priplodnim domaćim životinjama, za donošenje odluka u sprovođenju odgajivačkog programa, za očuvanje autohtonih rasa domaćih životinja i radi očuvanja biološke raznovrsnosti domaćih životinja.

Molekularno-genetske testove izvodi laboratorija za molekularno-genetske testove u skladu sa načelima dobre laboratorijske prakse, kao i po međunarodno priznatim metodama.

Testiranje proizvodnih sposobnosti domaćih životinja

Član 47

Testiranje proizvodnih sposobnosti domaćih životinja vrši se u skladu sa glavnim odgajivačkim programom, na način kojim se obezbeđuje međunarodna merljivost dobijenih rezultata.

VI GAJENJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA

Cilj gajenja domaćih životinja

Član 48

Gajenje domaćih životinja (u daljem tekstu: gajenje) vrši odgajivač, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita životinja, radi ostvarivanja ciljeva u stočarstvu iz člana 3. ovog zakona.

Član 49

(Brisano)

Ispunjavanje potreba domaćih životinja u gajenju

Član 50

Gajenje se vrši uz ispunjavanje potreba domaćih životinja u gajenju, tako da se zadovoljavaju njihove biološke potrebe, ne ometaju njihove telesne funkcije i ponašanje, kao i da se sa njima postupa, u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i dobrobit životinja.

Ishrana, nega i smeštaj domaćih životinja su odgovarajući ako zadovoljavaju fiziološke, etološke i druge potrebe domaćih životinja. Domaće životinje moraju se hraniti i negovati na način koji odgovara svakoj vrsti domaćih životinja i mora im se obezbediti odgovarajući smeštaj u objektima za gajenje. Prisilno hranjenje domaćih životinja dozvoljeno je u funkciji preživljavanja ili iz zdravstvenih razloga.

Prevoz i klanje domaćih životinja mora se obavljati, u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i dobrobit životinja.

Odgajivač je dužan da obezbedi posebnu negu i lečenje za bolesne, povređene i iznemogle domaće životinje, u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i dobrobit životinja.

Objekti i oprema za gajenje

Član 51

Objekti za gajenje jesu:

- 1) štale, pčelinjaci, objekti za gajenje divljači, akvakulturu i dr.;
- 2) đubrišta i objekti za stočne otpatke;
- 3) skladišta za hranu (senjaci, silosi, ambari, podrumi i sl.) i vodu;
- 4) drugi prostori za gajenje (ograđeni i neograđeni pašnjaci) sa nadzorom nad pašom, ograde, trkališta, ispusti, prostor za sabiranje vode i dr.

Objekti iz stava 1. ovog člana moraju da ispunjavaju propisane zootehničke uslove u skladu sa ovim zakonom i veterinarsko-sanitarne uslove u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita životinja.

Radi obezbeđivanja odgovarajućih uslova za gajenje i kvalitet proizvoda životinjskog porekla, odgajivač je dužan da, u skladu sa zoohigijenskim i etološkim normativima, koristi odgovarajuću opremu za smeštaj, hranjenje, napajanje, čišćenje i negu, kao i opremu za prevoz životinja i životinjskih otpadaka.

Osposobljenost odgajivača

Član 52

Odgajivač pri gajenju mora da je osposobljen za gajenje i postupanje sa domaćim životinjama i da ima osnovna znanja o gajenju i postupanju sa domaćim životinjama, ishrani, kvalitetu proizvoda životinjskog porekla i postupanju sa stajskim đubrivom. Ministar bliže propisuje način utvrđivanja osposobljenosti i znanja odgajivača iz stava 1. ovog člana.

Zootehnički postupci

Član 53

Radi ostvarivanja uspešnog gajenja i zdravstvene zaštite domaćih životinja, odgajivač pri gajenju može sam da izvodi samo one zootehničke postupke, koji su neophodni za zdravstvenu zaštitu domaćih životinja i uspešno gajenje, i to:

- 1) prvu pomoć (zaustavljanje krvarenja i pomoć pri porođaju);
- 2) skraćivanje, odnosno brušenje zuba kod prasadi prvi dan po rođenju;
- 3) obradu i negu papaka, kopita i negu domaćih životinja;
- 4) obezrožavanje teladi mlađe od šest nedelja;
- 5) veštačko osemenjavanje;
- 6) kontrolu produktivnosti;
- 7) obeležavanje domaćih životinja u skladu sa propisima;
- 8) upotrebu i davanje dozvoljenih sredstava koja nisu vezana za izdavanje po receptu;
- 9) dezinfekciju i dezinsekciju stočarskih objekata sa dozvoljenim sredstvima;
- 10) negu i strižu dlake i vune;
- 11) sprovođenje apitehničkih mera u cilju uspešnog gajenja pčela;
- 12) sprečavanje prirodnog rojenja i grabeži;
- 13) uvođenje veštačkog izrojanja pčelinjih društava;
- 14) upotrebu biotehničkih mera u suzbijanju štetočina i bolesti.

Stručno osposobljavanje odgajivača za izvođenje zootehničkih postupaka iz stava 1. ovog člana vrši se na organizovanim obukama, prema programu koji donosi Ministarstvo.

Ishrana domaćih životinja

Član 54

Odgajivač je dužan da domaće životinje redovno snabdeva sa dovoljnom količinom kvalitetne, zdravstveno ispravne hrane, vode za piće, vazduhom, tako da su u dovoljnoj meri zadovoljene njihove biološke potrebe.

Hrana za domaće životinje mora biti takva da zadovoljava osnovne potrebe domaćih životinja kojima je namenjena.

Zabranjeno je davanje hormonalnih preparata da bi se podsticao rast, proizvodnja mleka, mesa, jaja ili iz drugih razloga domaćim životinjama koje se koriste u proizvodnje i sportske svrhe.

Produkti metabolizma domaćih životinja i đubrenje

Član 55

Produkti metabolizma domaćih životinja (feces i mokraća papkara) mogu se upotrebljavati kao đubrivo.

Objekti za životinjske otpatke

Član 56

Sa životinjskim otpacima mora se postupati tako da se ne ugrožava zdravlje ljudi i domaćih životinja, životna sredina, kvalitet hrane i stočarskih proizvoda.

Objekti za životinjske otpatke mogu biti:

- 1) đubrišta;
- 2) osočne jame;
- 3) lagune;
- 4) sedimentacijski bazeni.

Pogoni za preradu i obradu životinjskih otpadaka, kao i objekti iz stava 2. ovog člana moraju ispunjavati tehničke i tehnološke uslove.

Ministar bliže propisuje tehničke i tehnološke uslove za objekte iz stava 2. ovog člana i pogone iz stava 3. ovog člana.

Obeležavanje i evidentiranje domaćih životinja

Član 57

Domaće životinje moraju biti obeležene, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita životinja.

Obeležavanje domaćih životinja mogu da vrše:

- 1) veterinarske ambulante, veterinarske stanice i veterinarske službe;
- 2) odgajivačka organizacija;
- 3) odgajivač koji je stručno osposobljen da vrši obeležavanje.

Stručno osposobljavanje odgajivača iz stava 2. tačka 3) ovog člana vrši se na organizovanim obukama, prema programu koji donosi Ministarstvo.

Lica iz stava 2. ovog člana mogu da vrše obeležavanje domaćih životinja ako su ovlašćena za obeležavanje od strane Ministarstva.

Lica iz stava 2. ovog člana odgovorna su za pravilno obeležavanje domaćih životinja.

Odgajivač iz stava 2. tačka 3) ovog člana o izvršenom obeležavanju domaće životinje vodi štalsku knjigu.

Štalska knjiga iz stava 6. ovog člana sadrži podatke o identitetu, poreklu, plodnosti i proizvodnim sposobnostima domaće životinje.

Odgajivač i odgajivačka organizacija dužni su da podatke o obeležavanju domaće životinje dostave Ministarstvu, radi upisa podataka o obeleženim domaćim životinjama u Centralnu bazu podataka o obeležavanju životinja (u daljem tekstu: Centralna baza).

Ministar bliže propisuje način obeležavanja i evidencije domaćih životinja.

Gajenje na zaštićenim područjima

Član 58

Kada se poljoprivredno zemljište namenjeno stočarstvu, posebnim propisima utvrđuje kao zaštićeno područje, potrebno je pribaviti mišljenje Ministarstva.

VII GAJENJE PČELA

Uslovi i način gajenja pčela

Član 59

Gajenje pčela vrši se u pčelinjaku.

Odgajivač pčela dužan je da postavi pčelinjak tako da pčele ne smetaju susedima i prolaznicima.

Ministar bliže propisuje uslove i način gajenje pčela.

Pčelinja paša, katastar pčelinje paše i fenološke karte

Član 60

Korišćenje medonosnog bilja za pčelinju pašu je slobodno i bez naknade.

Katastar pčelinje paše jeste zbirka podataka o prisustvu medonosnog bilja na određenom području, koji vodi pravno lice registrovano u odgovarajućem registru u skladu sa propisima o udruženjima i osnovano radi ostvarivanja ciljeva u oblasti pčelarstva (u daljem tekstu: udruženje pčelara).

Fenološka karta jeste skup podataka o mogućnosti paše, po vrstama pčelinje paše, koju vodi udruženje pčelara na utvrđenom području prognoziranja pčelinje paše.

Ministar propisuje bliže uslove o sadržini i načinu vođenja katastra iz stava 2. ovog člana.

Selidba pčela

Član 61

Radi korišćenja pčelinje paše, odgajivač pčela može pčelinjak preseljavati sa stalnog mesta na drugo mesto držanja.

Zabranjena je selidba pčela ako pčelinja društva nisu zdrava, odnosno ako nemaju uverenje o transportu.

Zdravstveno stanje pčela dokazuje se potvrdom o zdravstvenom stanju, u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita životinja.

Pčelari iz drugih zemalja mogu koristiti pčelinju pašu na teritoriji Republike Srbije samo uz saglasnost Ministarstva.

Ministar bliže propisuje uslove i način selidbe pčela iz stava 1. ovog člana, sadržinu uverenja iz stava 2. ovog člana, kao i uslove za izdavanje saglasnosti iz stava 4. ovog člana.

Praćenje odbeglog roja pčela

Član 62

Vlasnik, odnosno korisnik zemljišta, dužan je omogućiti odgajivaču pčela prolaz preko njegovog zemljišta radi praćenja odbeglog roja, a u slučaju štete ima pravo na naknadu.

Zaštita pčela za vreme pčelinje paše

Član 63

Upotreba sredstava za zaštitu bilja otrovnih za pčele za vreme pčelinje paše obavljaće se u skladu sa propisima kojima se uređuju sredstva za zaštitu bilja.

Pravno, odnosno fizičko lice može vršiti upotrebu sredstava za suzbijanje komaraca avio metodom, otrovnih za pčele za vreme pčelinje paše, samo po odobrenju organa jedinice lokalne samouprave.

Odobrenje iz stava 2. ovog člana izdaje se za jedno tretiranje.

Lica iz stava 2. ovog člana dužna su obavestiti:

1) udruženje pčelara koje se nalazi na teritoriji jedinice lokalne samouprave na kojoj se vrši suzbijanje komaraca avio metodom o izdatom odobrenju;

2) odgajivača pčela, putem sredstava javnog informisanja, najmanje 48 sati pre tretiranja o mestu i vremenu upotrebe sredstava otrovnih za pčele, načinu upotrebe, vremenu trajanja otrovnog sredstva i ugroženom području.

Pod ugroženim područjem iz stava 4. tačka 2) ovog člana, smatra se površina na kojoj se upotrebljava sredstvo za suzbijanje komaraca, kao i okolno zemljište koje se prostire u krugu od 5 km, udaljenosti od granice te površine.

U slučaju primene sredstava iz st. 1. i 2. ovog člana odgajivač pčela dužan je da preduzme potrebne mere zaštite pčela, i to:

- 1) zatvaranje leta košnice;
- 2) privremeno preseljavanje.

VIII GAJENJE DIVLJAČI

Uslovi za gajenje divljači

Član 64

Intenzivno gajenje divljači iz klase sisara i ptica može da se obavlja samo na farmi divljači.

Odgajivač koji se bavi farmskim gajenjem divljači mora da ispunjava uslove u pogledu objekata za gajenje divljači, odgovarajuće opreme za gajenje određene vrste divljači i stručnog kadra.

Odgajivač koji se bavi farmskim gajenjem divljači može uneti divljač na farmu divljači ako ima uverenje o njenom zdravstvenom stanju, u skladu sa propisima kojima se uređuje veterinarstvo.

Odgajivač koji se bavi farmskim gajenjem divljači mora da vodi evidenciju o proizvodnji za pojedine proizvodne faze.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu objekata, odgovarajuće opreme i stručnog kadra iz stava 2. ovog člana.

Unošenje divljači koje nema na teritoriji Republike Srbije

Član 64a

Unošenje divljači koje nema na teritoriji Republike Srbije na farmu divljači vrši se na osnovu dozvole ministra nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

IX AKVAKULTURA

Uslovi za obavljanje akvakulture

Član 65

Akvakultura može da se obavlja samo u objektima za akvakulturu.

Objekti za akvakulturu, u smislu ovog zakona, su ribnjak, poluribnjak, kavez, ograđeni ili pregrađeni delovi ribolovne vode i drugi objekti koji služe za gajenje riba.

Ribnjak je ograničena, od prirodnih tokova odvojena vodena površina u kojoj se gaji riba, a koji se može puniti vodom, odnosno potpuno isprazniti.

Poluribnjak je ograničena, od prirodnih tokova odvojena vodena površina u kojoj se gaji riba, a koji se ne može potpuno isprazniti.

Kavez je ograđeni prostor postavljen u vodi za potrebe gajenja riba.

Ograđeni ili pregrađeni delovi ribolovne vode su ograđeni ili pregrađeni prirodni (potoci, reke, rukavci) ili veštački tokovi (kanali), jezera, bare, veštačke akumulacije, drugi antropogeni vodeni ekosistemi, odnosno drugi sistemi koji služe za gajenje riba.

Drugi objekti za gajenje riba su bazeni za gajenje riba izgrađeni od različitih materijala, različitih oblika koji služe za gajenje riba.

Odgajivač koji se bavi akvakulturom može uneti ribu u objekat ako ima uverenje o njenom zdravstvenom stanju, u skladu sa propisima kojima se uređuje veterinarstvo. Odgajivač koji se bavi akvakulturom mora da vodi evidenciju o proizvodnji za pojedine proizvodne faze.

Odgajivač koji se bavi akvakulturom mora da ispuni uslove u pogledu objekata iz stava 2. ovog člana, odgovarajuće opreme i stručnog kadra.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu objekata, opreme i stručnog kadra iz stava 10. ovog člana.

Unošenje riba i ostalih vodenih organizama stranog porekla

Član 66

Unošenje riba i ostalih vodenih organizama stranog porekla u objekat za akvakulturu može se vršiti na osnovu dozvole ministra nadležnog za zaštitu životne sredine.

Posebni uslovi za lov ribe

Član 66a

U objektima za akvakulturu mogu da se love ribe koje imaju veličinu manju od veličine propisane u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita i održivo korišćenje ribljeg fonda, kao i za vreme lovostaja.

IXa PROIZVODI RIBARSTVA

Međunarodna potvrda (sertifikat)

Član 66b

Proizvodi ribarstva mogu se uvoziti, izvoziti i biti u tranzitu ako ih, pored uslova propisanih zakonom kojim se uređuje veterinarstvo, prati i međunarodna potvrda (sertifikat) o ulovu, koja mora da bude originalna i izdata od strane nadležnog organa zemlje porekla.

Proizvode ribarstva koji se izvoze, pored dokumenata iz stava 1. ovog člana, prati i:

- 1) međunarodna potvrda za reeksport (sertifikat za reeksport) izdata od strane nadležnog organa zemlje koja nije zemlja porekla, a na čijoj teritoriji je proizvod ribarstva uvezen, skladišten, prerađen, odnosno podeljen;
- 2) potvrda da proizvodi ribarstva potiču od ulova za koji je izdata međunarodna potvrda (sertifikat) o ulovu, koju izdaje nadležni veterinarski inspektor.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, za određene proizvode ribarstva nisu potrebne potvrde iz st. 1. i 2. ovog člana.

Ministarstvo vodi evidenciju o potvrdama iz st. 1. i 2. ovog člana.

Ministar bliže propisuje obrazac međunarodne potvrde (sertifikata) o ulovu, obrazac međunarodne potvrde za reeksport (sertifikat za reeksport) i obrazac potvrde da su proizvodi ribarstva u skladu sa međunarodnom potvrdom (sertifikatom) o ulovu, način vođenja evidencije iz stava 4. ovog člana, kao i listu proizvoda ribarstva za koje nisu potrebne potvrde iz st. 1. i 2. ovog člana.

X OČUVANJE GENETSKIH REZERV I DOMAĆIH ŽIVOTINJA I BIOLOŠKE RAZNOVRSNOSTI U STOČARSTVU

Očuvanje genetskih rezervi domaćih životinja

Član 67

Genetske rezerve domaćih životinja obuhvataju pojedinačne rase, sojeve i linije domaćih životinja. Genetske rezerve domaćih životinja čuvaju se u vidu minimalnog broja domaćih životinja, doza semena za veštačko osemenjavanje, jajnih ćelija ili embriona.

Ministar propisuje Listu genetskih rezervi domaćih životinja, kao i način očuvanja genetskih rezervi iz stava 1. ovog člana.

Sredstva za očuvanje genetskih rezervi domaćih životinja obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Program očuvanja biološke raznovrsnosti u stočarstvu

Član 68

Očuvanje biološke raznovrsnosti u stočarstvu izvodi se u skladu sa Programom očuvanja biološke raznovrsnosti u stočarstvu, koji donosi ministar za period od pet godina.

Program iz stava 1. ovog člana obuhvata ocenu stanja u pogledu biološke raznosvrnosti u stočarstvu, i to:

- 1) očuvanje svih rasa domaćih životinja koje se gaje na teritoriji Republike Srbije, a posebno očuvanje autohtonih rasa domaćih životinja;
- 2) očuvanje rasa domaćih životinja izvan sredine u kojoj su nastale (*ex-situ* očuvanje), odnosno u sredini gde su nastale (*in-situ* očuvanje) za svaku rasu domaćih životinja;
- 3) uspostavljanje i rad banke gena u stočarstvu;
- 4) ispunjavanje međunarodnih obaveza;
- 5) povećanje javne svesti o značaju očuvanja biološke raznovrsnosti u stočarstvu;
- 6) povezivanje sa drugim programima iz oblasti poljoprivrede.

Programom iz stava 1. ovog člana utvrđuje se obim sredstava za sprovođenje programa, način raspodele sredstava, kao i subjekti u stočarstvu koji će ga sprovoditi.

Autohtone rase domaćih životinja

Član 69

Autohtone rase domaćih životinja su pod posebnom brigom države.

Ministar bliže propisuje listu autohtonih rasa i ugroženih autohtonih rasa domaćih životinja, koja sadrži i kriterijume za utvrđivanje ugroženosti rase.

Ministarstvo zaštićuje ime i autohtonu rasu domaćih životinja u skladu sa ratifikovanim međunarodnim ugovorima i sporazumima.

Odgajivači autohtonih rasa domaćih životinja upisuju se u Registar odgajivača autohtonih rasa domaćih životinja, koji vodi Ministarstvo.

Upis u Registar odgajivača autohtonih rasa domaćih životinja vrši se na osnovu zahteva vlasnika domaćih životinja.

Ministar donosi rešenje o upisu u Registar odgajivača autohtonih rasa domaćih životinja u roku od dva meseca od dana podnošenja zahteva.

Rešenje ministra o upisu u registar iz stava 6. ovog člana je konačno i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

Registar odgajivača autohtonih rasa domaćih životinja vodi se u elektronskoj formi i može se povezivati sa drugim bazama i registrima koje vodi Ministarstvo.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu gajenja i prometa autohtonih rasa domaćih životinja, kao i sadržinu i način vođenja Registra odgajivača autohtonih rasa domaćih životinja.

Posebno očuvanje biološke raznosvrnosti rase pčela *Apis mellifera carnica*

Član 70

Radi očuvanja biološke raznosvrnosti pčela *Apis mellifera carnica* na teritoriji Republike Srbije nije dozvoljeno gajenje i promet sa priplodnim materijalom drugih rasa pčela.

Posebne mere u stočarstvu u vanrednim uslovima

Član 71

U slučaju vanrednog stanja ili stanja neposredne ratne opasnosti ili prirodnih, odnosno drugih nesreća koje ugrožavaju očuvanje minimalnog broja priplodnog materijala potrebnog za razmnožavanje domaćih životinja, odnosno ako je u većem obimu ugrožena biološka raznovrsnost domaćih životinja na teritoriji Republike Srbije, Ministarstvo može da naredi posebne mere kojima se sprečava ugroženost domaćih životinja, i to:

- 1) zabrana prometa domaćih životinja;
- 2) zabrana klanja domaćih životinja.

XI PRIMARNA PROIZVODNJA HRANE ZA DOMAĆE ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG POREKLA

Primarna proizvodnja hrane za domaće životinje

Član 72

Primarna proizvodnja hrane za domaće životinje obavlja se u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbednost hrane i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Čl. 73 i 74

(Brisano)

Proizvodi životinjskog porekla

Član 75

Proizvodi životinjskog porekla, u smislu ovog zakona, jesu: žive domaće životinje; priplodni materijal; meso u obliku trupova i polutki; iznutrice; koža; krzno; dlake; vuna; perje; sirovo mleko; jaja; med; mleč; drugi delovi tela i sporedni proizvodi (stajnjak i osoka), osim proizvoda ribarstva.

Promet proizvoda životinjskog porekla vrši se ako su ispunjeni propisani uslovi o kvalitetu proizvoda životinjskog porekla.

Kvalitet proizvoda životinjskog porekla utvrđuje pravno lice koje je akreditovano od organizacije nadležne za akreditaciju i ovlašćeno od strane ministra za obavljanje tih poslova.

Ministar propisuje uslove u pogledu kvaliteta, načina ocene kvaliteta proizvoda životinjskog porekla, kao i neophodnu opremu za utvrđivanje kvaliteta proizvoda životinjskog porekla.

XII PROMET PRIPLODNIM MATERIJALOM

Uslovi za promet priplodnim domaćim životinjama

Član 76

Promet kvalitetne priplodne domaće životinje i njeno izlaganje na sajmovima, licitacijama, takmičenjima ili na drugi način, kao i promet ostalog priplodnog materijala može se vršiti ako je obeležena na propisan način i ako se vodi, odnosno ako je prati pedigre i uverenje o zdravstvenom stanju životinje.

Kvalitetna priplodna domaća životinja izlaže se na smotrama i izložbama ako je obeležena na propisan način i ako je prati matični list i uverenje o zdravstvenom stanju životinje.

Izlaganje kvalitetnih priplodnih domaćih životinja na smotrama, izložbama, sajmovima i takmičenjima je od značaja za Republiku Srbiju.

Ministar bliže propisuje uslove za održavanje smotri, izložbi, sajmova, licitacija i takmičenja.

Promet genetskim materijalom

Član 77

Prometom semena za veštačko osemenjavanje, jaja za inkubiranje, priplodnog genetskog materijala pčela, embriona i jajnih ćelija može da se bavi pravno lice koje ispunjava propisane uslove u pogledu objekata, opreme i stručnog kadra.

Ispunjenost uslova u pogledu objekata, opreme i stručnog kadra utvrđuje ministar rešenjem.

Ministar donosi rešenje iz stava 2. ovog člana, u roku od dva meseca od dana podnošenja zahteva.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

Ministar propisuje uslove u pogledu objekata, opreme i stručnog kadra.

Uvoz kvalitetne priplodne domaće životinje i genetskog materijala

Član 78

Kvalitetne priplodne domaće životinje i genetski materijal mogu se uvoziti ako:

- 1) ispunjavaju uslove u pogledu proizvodnih sposobnosti utvrđene glavnim odgajivačkim programom za pojedine vrste ili rase domaćih životinja;
- 2) imaju dokument o poreklu i proizvodnim sposobnostima kvalitetnih priplodnih domaćih životinja, izdat od strane nadležnog organa zemlje izvoznice;
- 3) ispunjavaju uslove u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita životinja.

Uvoz kvalitetnih priplodnih domaćih životinja i genetskog materijala vrši se na osnovu dozvole koju izdaje Ministarstvo.

Izuzetno od stava 1. ovog člana za naučnoistraživačke svrhe mogu se uvoziti i druge priplodne domaće životinje.

Izvoz kvalitetne priplodne domaće životinje i genetskog materijala

Član 79

Kvalitetne priplodne domaće životinje i genetski materijal mogu se izvoziti ako:

- 1) ispunjavaju uslove u pogledu proizvodnih sposobnosti utvrđene glavnim odgajivačkim programom za pojedine vrste ili rase domaćih životinja;
- 2) imaju dokument o poreklu i proizvodnim osobinama kvalitetnih priplodnih domaćih životinja;

3) ispunjavaju uslove u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita životinja.

Izvoz kvalitetnih priplodnih domaćih životinja i genetskog materijala vrši se na osnovu dozvole koju izdaje Ministarstvo.

Autohtone rase domaćih životinja i ugrožene autohtone rase mogu se izvoziti ako izvoz ne ugrožava potrebno brojno stanje domaćih životinja i njihovu zaštitu.

XIII BAZE PODATAKA I INFORMACIONI SISTEM U STOČARSTVU

Vođenje i korišćenje baze podataka

Član 80

Radi evidentiranja i praćenja sprovođenja mera i drugih poslova u stočarstvu, Ministarstvo vodi baze podataka u skladu sa ovim zakonom i koristi podatke u skladu sa drugim propisanim bazama podataka.

Baze podataka vezane za poslove u stočarstvu moraju biti povezane sa Centralnom bazom koju vodi Ministarstvo u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita životinja, kao i drugim bazama podataka koje vodi Ministarstvo.

Način povezivanja baze podataka, kao i način prikupljanja i korišćenja podataka iz drugih baza uređuje se posebnim propisom.

Uspostavljanje informacionog sistema

Član 81

Ministarstvo uspostavlja i održava informacioni sistem u stočarstvu.

Odgajivač, odgajivačka organizacija i organizacija sa posebnim ovlašćenjima dužni su da vode matične knjige, registre, zbirke podataka i evidencije pod uslovima i na način propisan ovim zakonom, usklađene i povezane u informacioni sistem.

Ministarstvo obezbeđuje povezanost i dostupnost podataka i povezivanje u odgovarajući informacioni sistem u stočarstvu, kao i povezivanje sa međunarodnim informacionim sistemima u oblasti stočarstva.

Ministar propisuje način povezivanja informacionih sistema, kao i uslove za čuvanje matične knjige, registra, zbirke podataka i evidencija.

XIV SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE POSLOVA U STOČARSTVU

Član 82

Sredstva za sprovođenja mera iz Dugoročnog programa mera za sprovođenje odgajivačkog programa i Godišnjeg programa mera za sprovođenje odgajivačkog programa, kao i za sprovođenje posebnih mera u vanrednim uslovima, sredstva za očuvanje genetskih rezervi, očuvanje biološke raznovrsnosti domaćih životinja, obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, budžetu autonomnih pokrajina, budžetu grada, budžetu lokalne samouprave.

Za obavljanje poslova u stočarstvu plaćaju se sledeće takse:

- 1) taksa za izdavanje zootehničkih dokumenata;
- 2) taksa za izvršene kontrole proizvodnih sposobnosti domaćih životinja koje se ne finansiraju iz budžeta Republike Srbije;
- 3) taksa za obeležavanje i evidenciju domaćih životinja;
- 4) taksa za izdavanje dozvole za korišćenje priplodnjaka za prirodno parenje.

Visinu taksi iz stava 2. ovog člana utvrđuje Vlada.

XV NADZOR

Inspekcijski nadzor

Član 83

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo preko poljoprivrednog, odnosno graničnog veterinarskog inspektora.

Poslove poljoprivrednog inspektora može da obavlja lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno koje je steklo obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine iz oblasti stočarstva ili zootehnike sa položenim državnim stručnim ispitom i sa najmanje tri godine radnog iskustva.

Poslove graničnog veterinarskog inspektora može da obavlja lice koje ispunjava uslove u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo.

Službeno odelo i službena legitimacija

Član 84

U obavljanju poslova inspekcijskog nadzora, poljoprivredni inspektor mora da ima službenu legitimaciju.

Poljoprivredni inspektor obavlja poslove inspekcijskog nadzora u propisanom službenom odelu.

U obavljanju poslova inspekcijskog nadzora granični veterinarski inspektor ima propisanu službenu legitimaciju i službeno odelo u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo.

Ministar bliže propisuje obrazac i sadržaj službene legitimacije, izgled službenog odela poljoprivrednog inspektora, kao i način vođenja evidencije o izdatim službenim legitimacijama.

Prava i dužnosti poljoprivrednog inspektora i graničnog veterinarskog inspektora

Član 85

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora, poljoprivredni inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li je odgajivačka organizacija, odnosno organizacija sa posebnim ovlašćenjima upisana u Registar;
- 2) da li osnovna odgajivačka organizacija sprovodi osnovni odgajivački program;
- 3) da li regionalna odgajivačka organizacija sprovodi glavni odgajivački program;
- 4) da li glavna odgajivačka organizacija sprovodi glavni odgajivački program;
- 5) ispunjenost uslova iz člana 6. stav 4, člana 7. stav 3, člana 8. stav 3, člana 9. stav 3. i člana 10. stav 12. ovog zakona;
- 6) da li glavni odgajivački program ispunjava propisane uslove;
- 7) da li selekcijski program ispunjava propisane uslove;
- 8) ispunjenost uslova za uvođenje u priplod priplodne domaće životinje i kvalitetne priplodne domaće životinje;
- 9) da li je domaća životinja upisana u matičnu evidenciju, odnosno u registar iz člana 27. stav 1. ovog zakona;
- 10) da li je izvršena kontrola proizvodnih sposobnosti i procena priplodne vrednosti domaće životinje, kao i da li je na osnovu rezultata procenjene vrednosti priplodnih

domaćih životinja izvršeno razvrstavanje kvalitetnih priplodnih domaćih životinja u klase;

11) da li se o kontroli proizvodnih sposobnosti i drugih osobina domaćih životinja vodi propisana zbirka podataka;

12) da li su odgajivaču dati rezultati kontrole proizvodnih sposobnosti i procene priplodne vrednosti domaćih životinja na propisan način;

13) da li je svaka kvalitetna priplodna domaća životinja ocenjena i razvrstana u klase;

14) da li je priznavanje novih rasa, linija i hibrida domaćih životinja izvršeno na propisan način;

15) da li je izvršeno testiranje novih rasa, provenijenci, linija, hibrida i uveženih kvalitetnih priplodnih domaćih životinja na propisan način;

16) da li se razmnožavanje domaćih životinja vrši na propisan način;

17) da li se vodi evidencija o veštačkom osemenjavanju, odnosno prirodnom parenju i odgovarajuća zootehnička dokumentacija;

18) da li se parenje u srodstvu vrši na propisan način;

19) da li se priplodnjaci za prirodno parenje i priplodnjaci za veštačko osemenjavanje koriste u skladu sa propisanim uslovima;

20) da li se seme za veštačko osemenjavanje koristi i stavlja u promet u skladu sa uslovima iz člana 37. ovog zakona;

21) da li su izvođači veštačkog osemenjavanja upisani u Registar izvođača veštačkog osemenjavanja;

22) da li odgajivač koji obavlja veštačko osemenjavanje u svom stadu ispunjava uslove iz člana 38. stav 2. ovog zakona;

23) ispunjenost uslova iz člana 38. stav 5. ovog zakona;

24) rad izvođača veštačkog osemenjavanja;

25) zaštitni pojas oko centra za selekciju pčelinjih matica, odnosno posebne uslove prometa i selidbe pčela i pčelarskog priplodnog materijala, kao i gajenje pčela u zaštićenom pojasu oko centra za selekciju pčelinjih matica;

26) da li se genetske manipulacije vrše u dozvoljene svrhe;

27) izvođenje molekularno-genetskih testova;

28) da li je testiranje proizvodnih sposobnosti domaćih životinja izvršeno na propisan način;

29) (*brisana*)

30) da li se gajenje vrši uz ispunjavanje potreba domaćih životinja u gajenju u pogledu ishrane i nege;

31) da li objekti i oprema za gajenje ispunjavaju propisane uslove;

32) da li je odgajivač osposobljen za gajenje i postupanje sa domaćim životinjama i da li ima osnovna znanja o gajenju i postupanju sa domaćim životinjama, ishrani, kvalitetu proizvoda životinjskog porekla i postupanju sa stajskim đubrivom;

33) stručnu osposobljenost odgajivača za izvođenje zootehničkih postupaka iz člana 53. stav 1. ovog zakona;

34) da li odgajivač vrši ishranu domaćih životinja suprotno odredbama člana 54. ovog zakona;

35) (*brisana*)

36) ispunjenost tehničkih i tehnoloških uslova objekata za životinjske otpatke i pogona za preradu i obradu životinjskih otpadaka;

37) da li se obeležavanje i evidentiranje domaćih životinja vrši u skladu sa odredbama člana 57. ovog zakona;

- 38) da li se gajenje pčela vrši u skladu sa odredbama člana 59. ovog zakona, odnosno da li se selidba pčela vrši u skladu sa odredbama člana 61. ovog zakona;
- 39) da li je izvršena propisana zaštita pčela za vreme pčelinje paše pri upotrebi hemijskih sredstava avio metodom;
- 39a) da li se intenzivno gajenje divljači iz klase sisara i ptica obavlja u skladu sa odredbama člana 64. ovog zakona;
- 39b) da li je divljač koje nema na teritoriji Republike Srbije uneta na farmu divljači na osnovu dozvole ministra nadležnog za poslove zaštite životne sredine;
- 40) da li se akvakultura obavlja u skladu sa odredbama člana 65. ovog zakona;
- 41) da li se unošenje riba i ostalih vodenih organizama stranog porekla u objekte za akvakulturu vrši na osnovu dozvole iz člana 66. ovog zakona;
- 42) da li se sprovodi Program očuvanja biološke raznovrsnosti u stočarstvu;
- 43) da li su odgajivači autohtonih rasa domaćih životinja upisani u Registar odgajivača autohtonih rasa domaćih životinja;
- 44) da li se gajenje i promet autohtonih rasa domaćih životinja vrši suprotno odredbama člana 69. ovog zakona;
- 45) da li se vrši gajenje i promet drugih rasa pčela, osim priplodnog materijala pčela rase *Apis mellifera carnica*;
- 46) sprovođenje posebnih mera u stočarstvu u vanrednim uslovima; tač. 47)-50) (*brisane*)
- 51) da li se promet proizvodima životinjskog porekla vrši ako su ispunjeni propisani uslovi o kvalitetu;
- 52) da li se promet priplodnih domaćih životinja vrši u skladu sa članom 76. ovog zakona;
- 53) da li promet genetskim materijalom vrši lice koje ispunjava propisane uslove;
- 54) da li se uvoz i izvoz kvalitetne priplodne domaće životinje i genetskog materijala vrši po propisanim uslovima;
- 55) izvršavanje mera po ovom zakonu.

U vršenju poslova inspekcijuskog nadzora, granični veterinarski inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li proizvode ribarstva pri uvozu, izvozu i tranzitu prate propisane potvrde u skladu sa članom 66b st. 1. i 2. ovog zakona, osim za proizvode ribarstva za koje nisu potrebne ove potvrde;
- 2) izvršavanje mera po ovom zakonu.

Mere koje nalaže poljoprivredni inspektor i granični veterinarski inspektor

Član 86

U vršenju poslova iz člana 85. stav 1. ovog zakona poljoprivredni inspektor može da:

- 1) naredi pravnom licu, preduzetniku ili fizičkom licu da u određenom roku uskladi obavljanje delatnosti, odnosno otkloni nedostatke u pogledu propisanih uslova;
- 2) odredi rešenjem rok subjektima u stočarstvu za ispunjenje uslova predviđenih ovim zakonom;
- 3) zabrani rad subjektima u stočarstvu do ispunjenja uslova predviđenih ovim zakonom;
- 4) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, prijavu za privredni prestup i krivičnu prijavu zbog povrede odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;
- 5) naredi druge mere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.

U vršenju poslova iz člana 85. stav 2. ovog zakona granični veterinarski inspektor može da:

1) zabrani uvoz, izvoz i tranzit proizvoda ribarstva ako ih ne prate propisane potvrde u skladu sa članom 66b st. 1. i 2. ovog zakona, osim za proizvode ribarstva za koje nisu potrebne ove potvrde;

2) naredi druge mere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.

Mere iz st. 1. i 2. ovog člana poljoprivredni inspektor, odnosno granični veterinarski inspektor utvrđuje rešenjem.

O izvršenju mera naloženih rešenjem iz stava 3. ovog člana pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice obaveštava poljoprivrednog inspektora, odnosno graničnog veterinarskog inspektora.

Obaveze lica nad kojima se obavlja inspekcijski nadzor

Član 87

Odgajivačka organizacija, organizacija sa posebnim ovlašćenjima, izvođač veštačkog osemenjavanja, odgajivač, koji podležu inspekcijskom nadzoru, dužni su da isti omoguće, pruže podatke i obaveštenja i osiguraju uslove za nesmetani rad poljoprivrednog inspektora.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da u određenom roku, na zahtev poljoprivrednog inspektora, dostave ili pripreme podatke i materijale koji su mu potrebni za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora.

Rok iz stava 2. ovog člana mora biti primeren vrsti zahteva.

Nadležnost za rešavanje po žalbi

Član 88

Na rešenje poljoprivrednog inspektora, odnosno graničnog veterinarskog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

O žalbi ministar odlučuje rešenjem u roku od mesec dana od dana dostavljanja žalbe. Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

XVI KAZNENE ODREDBE

Privredni prestup

Član 89

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako:

1) obavlja poslove u stočarstvu, a nije upisano u Registar (član 6. stav 1);

2) ne sprovodi odgajivački program (član 7. stav 1, član 8. stav 1, član 9. stav 1);

3) sprovodi odgajivački program, a ne ispunjava uslove iz člana 7. stav 3, člana 8. stav 3. i član 9. stav 3. ovog zakona;

4) obavlja poslove u stočarstvu, a ne ispunjava uslove iz člana 10. stav 12. ovog zakona;

5) vrši veštačko osemenjavanje, a nije upisano u Registar izvođača veštačkog osemenjavanja (član 38. stav 1).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mera zabrane pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću, odnosno zaštitna mera zabrane odgovornom licu da vrši određene dužnosti, u trajanju od šest meseci do pet godina.

Prekršaj pravnog lica

Član 90

Novčanom kaznom od 200.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne obaveštava Ministarstvo o svakoj promeni podataka koji se odnose na upis u Registar (član 13. stav 6);
- 2) ne dostavlja Ministarstvu izveštaj o sprovođenju glavnog odgajivačkog programa na propisan način (član 24. stav 3);
- 3) uvodi u priplod priplodne domaće životinje i kvalitetne priplodne domaće životinje, a ne ispunjava propisane uslove (član 25);
- 4) navede netačne podatke o poreklu kvalitetnih priplodnih domaćih životinja (član 26. st. 1. do 5);
- 5) ne izvrši upis domaćih životinja u matičnu evidenciju, odnosno u registar iz člana 27. stav 1. ovog zakona;
- 6) ne vrši kontrolu proizvodnih sposobnosti i procene priplodne vrednosti domaćih životinja na propisan način (član 28. st. 1. i 3);
- 7) ne vodi zbirku podataka o kontroli proizvodnih sposobnosti i drugih osobina domaćih životinja (član 28. stav 4);
- 8) odgajivaču ne daje rezultate kontrole proizvodnih sposobnosti i procene priplodne vrednosti domaćih životinja na propisan način (član 29);
- 9) ne izvrši ocenjivanje i razvrstavanje kvalitetnih priplodnih domaćih životinja u klase, radi sprovođenja selekcijskog programa i gajenja (član 30);
- 10) kontroliše da li je izvršeno testiranje novih rasa, provenjenci, linija i uveženih kvalitetnih priplodnih domaćih životinja (član 32);
- 11) ne vodi evidenciju o veštačkom osemenjavanju, odnosno o prirodnom parenju i ne izdaje potvrdu o veštačkom osemenjavanju, odnosno o prirodnom parenju (član 33. stav 2);
- 12) obavlja parenje u srodstvu suprotno odredbi člana 34. ovog zakona;
- 13) koristi priplodnjake za prirodno parenje a ne ispunjava propisane uslove, osim ako ima dozvolu ministra za korišćenje priplodnjaka i kada nisu ispunjeni propisani uslovi (član 35. st. 1-4);
- 13a) koristi za priplod muška grla koja nisu odabrana za priplod, kao i muška grla u tovu (član 35. stav 5);
- 14) koristi priplodnjake za veštačko osemenjavanje, a ne ispunjava uslove iz člana 36. st. 3. i 4. ovog zakona;
- 15) koristi i stavlja u promet seme za veštačko osemenjavanje, a ne ispunjava uslove iz člana 37. st. 1. i 3. ovog zakona;
- 16) vrši veštačko osemenjavanje, a ne ispunjava uslove iz člana 38. stav 5. ovog zakona;
- 17) vrši veštačko osemenjavanje suprotno odredbi člana 41. ovog zakona;
- 18) drži priplodnjake, a nema zootehničku dokumentaciju i dozvolu iz člana 42. stav 1. ovog zakona;
- 19) sprovodi glavni odgajivački program, a ne ispunjava uslove iz člana 42. st. 2. i 3. ovog zakona;

- 20) vrši gajenje, promet i selidbu pčela i pčelarskog priplodnog materijala u zaštitnom pojasu oko centra za selekciju pčelinjih matica suprotno odredbama člana 43. ovog zakona;
- 21) koristi i stavlja u promet jajne ćelije i embrione, a ne ispunjava uslove iz člana 44. stav 1. ovog zakona;
- 22) vrši menjanje nasledne osnove domaćih životinja metodama genetske manipulacije suprotno odredbama člana 45. ovog zakona;
- 23) izvodi molekularno-genetske testove suprotno odredbama člana 46. ovog zakona;
- 24) vrši testiranje proizvodnih sposobnosti domaćih životinja suprotno propisanim uslovima (član 47. stav 1);
- 25) (*brisana*)
- 26) ne ispunjava potrebe domaćih životinja u gajenju u pogledu ishrane i nege (član 50. st. 1, 2. i 4);
- 27) objekti i oprema za gajenje ne ispunjavaju propisane uslove (član 51);
- 28) nije osposobljen za gajenje i postupanje sa domaćim životinjama i nema osnovna znanja o gajenju i postupanju sa domaćim životinjama, ishrani, kvalitetu proizvoda životinjskog porekla i postupanju sa stajskim đubrivima (član 52);
- 29) izvodi zootehničke postupke iz člana 53. stav 1. ovog zakona, a nije stručno osposobljen;
- 30) vrši ishranu domaćih životinja suprotno odredbama člana 54. ovog zakona;
- 31) koristi objekte za životinjske otpatke i pogone za preradu i obradu životinjskih otpadaka, a ne ispunjava tehničko-tehnološke uslove iz člana 56. ovog zakona;
- 32) vrši obeležavanje i evidentiranje domaćih životinja suprotno odredbama člana 57. ovog zakona;
- 33) vrši gajenje pčela suprotno odredbama člana 59. ovog zakona;
- 34) vrši selidbu pčela suprotno odredbama člana 61. ovog zakona;
- 35) ne omogući odgajivaču prolaz preko njegovog zemljišta radi praćenja odbeglog roja pčela (član 62);
- 36) vrši upotrebu sredstava za suzbijanje komaraca avio metodom za vreme pčelinje paše suprotno odredbama člana 63. ovog zakona;
- 37) obavlja intenzivno gajenje divljači iz klase sisara i ptica suprotno odredbama člana 64. ovog zakona;
- 37a) vrši unošenje divljači koje nema na teritoriji Republike Srbije na farmu divljači bez dozvole nadležnog ministra (član 64a);
- 38) obavlja akvakulturu suprotno odredbama člana 65. ovog zakona;
- 39) vrši unošenje riba i ostalih vodenih organizama stranog porekla u objekat za akvakulturu bez dozvole nadležnog ministra (član 66)
- 40) ne sprovodi Program očuvanja biološke raznovrsnosti u stočarstvu iz člana 68. ovog zakona;
- 41) vrši gajenje i promet autohtonih rasa domaćih životinja suprotno odredbama člana 69. ovog zakona;
- 42) vrši gajenje i promet priplodnog materijala drugih rasa pčela, osim zaštićene rase pčela *Apis mellifera carnica* (član 70. stav 1);
- 43) ne sprovodi posebne mere u stočarstvu u vanrednim uslovima (član 71);
- tač. 44)-47) (*brisane*)
- 48) stavlja u promet proizvode životinjskog porekla koji nisu odgovarajućeg kvaliteta (član 75. stav 2);
- 49) stavlja u promet priplodnu domaću životinju koja nije obeležena na propisan način i ako je ne prati odgovarajuća zootehnička dokumentacija (član 76);

50) vrši promet genetskog materijala, a ne ispunjava propisane uslove (član 77. stav 1);
51) vrši uvoz kvalitetne priplodne domaće životinje, a ne ispunjava propisane uslove (član 78. st. 1. i 2);
52) vrši izvoz kvalitetne priplodne domaće životinje, a ne ispunjava propisane uslove (član 79. st. 1. i 2);
53) ne postupi po rešenju poljoprivrednog inspektora, odnosno graničnog veterinarskog inspektora u skladu sa ovim zakonom.
Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Prekršaj preduzetnika

Član 91

Novčanom kaznom od 250.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako učini radnje iz člana 89. stav 1. tačka 5) i člana 90. stav 1. tač. 3), 11), 12), 13), 13a), 16), 17), 20), 22), 26), 27), 28), 29), 30), 31), 32), 33), 34), 36), 37), 37a), 38), 39), 40), 41), 42), 43), 48), 49), 51), 52) i 53) ovog zakona.

Prekršaj fizičkog lica

Član 92

Novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako vrši veštačko osemenjavanje, a ne ispunjava uslove iz člana 38. stav 2. ovog zakona. Novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj fizičko lice ako učini radnje iz člana 90. stav 1. tač. 3), 11), 12), 13), 13a), 20), 22), 26), 27), 28), 29), 30), 31), 32), 33), 34), 36), 37), 37a), 38), 39), 40), 41), 42), 43), 48), 49), 51), 52) i 53) ovog zakona.

XVII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za usklađivanje poslovanja

Član 93

Pravna lica, preduzetnici i fizička lica koji obavljaju poslove u oblasti stočarstva dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Preuzimanje evidencija

Član 94

Glavna matična evidencija i druge evidencije koje su ustanovljene Zakonom o merama za unapređenje stočarstva ("Službeni glasnik RS", br. 61/91, 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon, 48/94 - dr. zakon i 101/05 - dr. zakon) preuzimaju se u evidencije i registre, koji se vode po ovom zakonu.

Primena podzakonskih propisa

Član 95

Propisi koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona doneće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o merama za unapređenje stočarstva ("Službeni glasnik RS", br. 61/91, 53/93 -

dr. zakon, 67/93 - dr. zakon, 48/94 - dr. zakon i 101/05 - dr. zakon), osim odredaba tih propisa koje nisu u skladu sa ovim zakonom.

Prestanak važenja ranijeg zakona

Član 96

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe:

- 1) Zakona o merama za unapređenje stočarstva ("Službeni glasnik RS", br. 61/91, 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon, 48/94 - dr. zakon i 101/05 - dr. zakon);
- 2) Zakona o ribarstvu ("Službeni glasnik RS", br. 35/94, 38/94 - ispravka i 101/05 - dr. zakon) u delu koji se odnosi na gajenje riba, mlađi i ikre u ribnjacima.

Stupanje na snagu zakona

Član 97

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o stočarstvu

("Sl. glasnik RS", br. 14/2016)

Rok za usklađivanje poslovanja

Član 51

Pravna lica i preduzetnici koji obavljaju poslove u oblasti stočarstva dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Preuzimanje registra

Član 52

Registar autohtonih rasa domaćih životinja ustanovljen Zakonom o stočarstvu ("Službeni glasnik RS", br. 41/09 i 93/12) nastavlja da se vodi kao Registar odgajivača autohtonih rasa domaćih životinja, u skladu sa ovim zakonom.

Primena podzakonskih propisa

Član 53

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se:

- 1) Pravilnik o načinu vođenja evidencije i sadržini potvrde o veštačkom osemenjavanju, odnosno prirodnom parenju ("Službeni glasnik RS", broj 30/14);
- 2) Pravilnik o Listi genetskih rezervi domaćih životinja, načinu očuvanja genetskih rezervi domaćih životinja, kao i o Listi autohtonih rasa domaćih životinja i ugroženih autohtonih rasa ("Službeni glasnik RS", broj 38/10);
- 3) Pravilnik o uslovima u pogledu gajenja i prometa autohtonih rasa domaćih životinja, kao i sadržini i načinu vođenja Registra autohtonih rasa domaćih životinja ("Službeni glasnik RS", broj 56/10);
- 4) Pravilnik o uslovima u pogledu objekata i opreme koje moraju ispunjavati odgajivačke organizacije i organizacije sa posebnim ovlašćenjima, kao i o uslovima u pogledu stručnog kadra koje moraju ispunjavati organizacije sa posebnim ovlašćenjima ("Službeni glasnik RS", broj 103/09).

Stupanje na snagu zakona

Član 54

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

*****

- propis objavljen u „Službenom glasniku RS“, broj 41/2009 od 02.06.2009. godine, stupio na snagu 10.06.2009. godine

- poslednje izmene i dopune objavljene u „Službenom glasniku RS“, broj 14/2016 od 22.02.2016. godine, stupile na snagu 23.02.2016. godine

---

AKTIVA sistem doo, Novi Sad

Osnivanje preduzeća i radnji | Računovodstvena agencija | Poresko savetovanje

Propisi besplatno www.aktivasistem.com Obrasci besplatno

Misija, vizija, cilj

Profesionalnim pružanjem usluga najvišeg nivoa iz oblasti administrativno - ekonomsko - finansijsko - pravnog segmenta poslovanja, od osnivanja firme pa tokom celog njenog postojanja, na ekonomičan način omogućiti mikro i malim preduzećima i preduzetnicima da se u celosti posvete svojoj osnovnoj delatnosti, a administraciju da sa poverenjem prepuste Agenciji.
